

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: סטרוגו	שם פרטי: עזריה
------------------	----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: סטרוגו		בלועזית
שם פרטי איתו נולדתי: עזריה		בלועזית
שנת לידה: 1932	מין: זכר	שנת לידה: 1932
עיר לידה: אתונה		ארץ לידה: יוון
שם פרטי ושם משפחה של האב:		שם פרטי ושם נעורים של האם:
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה:		ארץ המגורים: יוון
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: אתונה, ביער עם פרטיזנים כשנה ובאיזמיר (שם העיר או האזור ושם הארץ)		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו: לא היה		בלועזית
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו: לא היה		בלועזית
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: איזמיר		תאריך השחרור: 1944
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור: לישראל דרך סוריה

במידה ועלית באנייה, ציין את שמה	שנת עליה: 1944	במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממתי עד מתי
<p align="center">אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה (ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):</p> <p align="right">נא לכתוב בגוף ראשון</p>		
<p>נולדתי וגדלתי באתונה. גדלתי במשפחה נורמטיבית, אמא, אבא ואני, הייתי בן יחיד. אימי ואבי עבדו כשכירים כחייטים במפעלים. היינו יוונים לכל דבר. עד כמה שזכור לי אבי לא היה שומר מצוות, אמי קצת יותר. בבית ציינו חגים.</p>		
<p align="center">נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה (גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):</p>		
<p>מהזכור לי ההקשר ליהודים במלחמה ביוון התחיל בסלוניקי, היתה הצהרת נוכחות של היהודים בבית הכנסת שבוע לאחר שבוע, עד שבשבוע אחד חיכו להם משאיות והעלו אותם על משאיות למחנה ההשמדה אושוויץ. זה היה ב-1942-1943, לא זוכר בדיוק, וחודשיים- שלושה לאחר מכן הגיעו לבצע אותו תכסיס באתונה. כאשר עשו אותו דבר באתונה, הודיעו שכל המשפחה צריכים לבוא לבית הכנסת להצהרת נוכחות, לרישום (שהיה לא רחוק מביתנו). אני זוכר שהלכנו לבית הכנסת, אבא שלי אמר שילך קודם קדימה לראות ושנחכה, ברגע שהוא התקרב וראה משאיות וגרמנים תכף הסתובב – עשה עם הידיים תנועות "לא לבוא, לא לבוא". הגרמנים ירו לעברו צרות והרגו אותו במקום.</p> <p>אמי לקחה אותי וברחנו דרך הרחובות. אם לא אבי אז לא הייתי כאן היום. באותה שיטה פעלו הגרמנים, כמו שעון הכל עבד אצלם, קודם לבית הכנסת אחר כך למשאיות את כולם. עוד באותו ערב אמי לקחה אותי ישר לאוטובוס לכפר גרמטיקו, ליד מרתון, משם תושבים מקומיים שעבדו עם המחתרת לקחו אותנו ישר לפרטיזנים, וחיינו איתם ביער. כבר מהיום הראשון עשו מאמי בלדריה. היא העבירה הודעות מהפרטיזנים מהעיר (אתונה) וחזרה, הגרמנים חיפשו אותה ותמונותיה הופיעו בכל מקום, באוטובוסים, ברחוב. היא הייתה מתחפשת כמו הכפריות.</p> <p>חייתי בזהות בדויה בשם נוצרי יווני "לזרוס", את שם אמי שינו ל"לוסי" במקום לאה. יותר משנה היינו ביערות (1942-1943). הפרטיזנים הבחינו שמסוכן לנו להישאר איתם והבריחו אותנו דרך ספינת דייגים לטורקיה, איזמיר, שם היינו כחודש, באיזמיר היו קרובים של אימי.</p>		
<p align="center">אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ (השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):</p>		
<p>זכור לי מקרה מצחיק, כשהגענו לטורקיה הייתי יחף, איזו אישה קראה לי ונתנה לי נעליים של נשים על עקב. ניסיתי ללכת והעקב היה בורח הצידה. התריסים בחלונות שם היו מברזל ולא מעץ שלא יפרצו להם לבתים היה שם איזה חלון, אני זוכר שאני הולך ומסתכל למטה ואז נתקלתי בתריס, היה לי חתך מאוד גדול בראש וירד הרבה דם.</p> <p>באיזמיר פגשנו נציגים של הסוכנות היהודית שעזרו להעלות אותנו לארץ ברכבת דרך סוריה בקיץ 1944. עלינו על רכבת מטורקיה עד עזה, בעזה היו חבר'ה מהסוכנות שלקחו אותנו לדרום תל אביב לבית עולים, ומשם לקחו אותי לקיבוץ "רמת הכובש", קיבוץ ידוע ומפורסם בתקופה ההיא – הבריטים עשו שם חיפושים אחר סליקי נשק. לאימי הסתבר שהייתה משפחה בחיפה והיא עברה לחיפה.</p>		

הייתי בן 11-12 ונשארתי שנתיים-שלוש בקיבוץ. שמו אותי בבית הילדים, משבצים לכיתות לפי הגיל, שמו אותי בכיתה ה-ו ולא ידעתי בכלל לכתוב.

נא ספרי על חיך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

באותו זמן אימי עבדה כתופרת בחיפה, מהקיבוץ אמא לקחה אותי והגעתי איתה לחיפה. כשהגעתי לחיפה התחלתי לעבוד כשוליה במוסך, עם הזמן כשהייתי בן 16 התגייסתי להגנה. איפה שגרנו בתל עמל היו חבר'ה שהיו בהגנה. כל החבר'ה היו בהגנה ואני הייתי במחלקה התל עמלית הזו כשהייתי בן 16. קיבלנו רובה קנדי והיינו עושים שמירות כדי שהערבים לא יחצו את הגבול, הייתה עמדה קבועה של ההגנה. המחלקה שלנו השתתפה בשחרור חיפה. נוצרה חטיבת כרמלי שהמחלקה היתה חלק ממנה.

הייתי בגדוד 22 בחטיבת כרמלי, השתתפנו בשחרור הגליל המערבי, הייתי חבלן, קורסי חבלה ביצעו בכל מיני מחנות ליד עכו. אמי פנתה לכל מיני קצינים שאני בן יחיד ואין לי אבא ושחררו אותי מהיחידה ואז הייתי כבר בתקופה שהייתי צריך להיות בשירות סדיר אז המשכתי בשירות עורפי. הרבה שנים עשיתי מילואים, הבסיס היה בטירת הכרמל. במילואים עשיתי קורס חובשים בצריפין. במילואים שימשתי כחובש, חודש בשנה. השתחררתי בשנת 1950 מהצבא. הלכתי לעבוד בתוך מתלמד במוסך בעיר. שנתיים-שלוש עבדתי במוסך, אחר כך נכנסתי לעבוד בבנק לאומי בתור שליח, אח"כ הפכתי לאחראי ביטחון בהנהלת הבנק, אח"כ אחראי על חדר הבקרה בסניף הראשי ברחוב יפו. עבדתי בבנק לאומי 44 שנים, הייתי תקופה מסוימת ראש ועד העובדים בסניף.

פעם להפועל חיפה היתה קבוצת כדורסל מצויינת, הייתי מנהל הקבוצה קבוצת הפועל חיפה בכדורסל בשנות החמישים-שישים. היה לי קרוב משפחה שזיהה את יכולת הניהול שלי והביא אותי לניהול הקבוצה. לאחר מספר שנים עזבתי את הקבוצה. לאחר שעזבתי עברתי לשחק באולינג, למדתי לבד. הייתי אלוף הארץ, ייצגתי את ישראל באליפויות אירופה ואליפות העולם מספר שנים בשנות השמונים. עד שבשלב מסויים נתפס לי הגב ולא יכולתי לשחק שוב.

- הערה: יש בסלון הבית מדף מרשים של גביעים ומדליות.

אמי ז"ל הכירה את הורי אישתי שהייתה ירושלמית, היא באה כשהיתה צעירה לבקר ומצאה חן בעיני. כל הכבוד לה וההערכה על הבנים שגידלה, אני לא משוויץ ולא מתגאה אבל אני לא נקפתי אצבע, הכל בזכותה. לא מכיר הרבה אמהות שעוברות דירה בשביל להיות קרוב לבית הספר של הילדים. רפי הוא המנהל הרפואי של מד"א. אלי – מנהל בכיר במיקרוסופט בסיאטל בארה"ב. הם למדו בבי"ס בארי, אשתי התפטרה מעבודתה כדי להיות עם הילדים שבאים הביתה בצהריים. מהיום הראשון ללימודים היא יושבה באמצע השולחן משני צידי הילדים ולאחר האוכל מכינים שיעורי בית ועד שלא מסיימים והיא בודקת שהכל תקין לא עוזבים את השולחן. רק אחרי שהכל נבדק יורדים לשחק. כך היה יום אחר יום, כיתה אחר כיתה, כך שלא פלא שהציונים שלהם כשהגיעו לתיכון היו בשמיים.

רפי למד רפואה באוניברסיטה העברית בירושלים, אלי למד בטכניון. בצבא היה קצין מודיעין לפני שלמד רפואה. גם לגבי אלי – על מנת להיות מנהל של האמריקאים באמריקה חייב להיות תותח. אני זוכר יום אחד לפני כשנה וחצי התאשפזתי עקב מחלה וכשהתעוררתי ראיתי את בני עם שלושה אמריקאים שהגיעו איתו, הייתי המום ושאלתי באנגלית מה הם עושים כאן - והם ענו שהם באו לבקר את אבא שלי. אני מאוד גאה בהם.

ראיון: חיפה, מאי 2014